

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 09 0 U 046770 25 Uvp
Sarajevo, 17.12.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Vuković Josipa, kao predsjednika vijeća, Babić Stanković Aleksandre i Džerahović Emire, kao članova vijeća, te Hodžić Merhunise kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja P.DŽ. iz S..., zastupanog po punomoćniku Hota Čatović Sabini, advokatu iz Sarajeva, protiv akta broj: 02-45-1281/23 od 08.04.2024. godine, tuženog Federalno ministarstvo pravde Sarajevo, u upravnoj svari prestanka službe notara, odlučujući o zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom od strane tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 046770 24 U od 24.03.2025. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 17.12.2025. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 046770 24 U od 24.03.2025. godine se preinačava i rješava :

Tužba se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 046770 24 U od 24.03.2025. godine uvažena je tužiteljeva tužba, pa su poništeni osporeno rješenje tuženog organa Federalnog ministarstva pravde Sarajevo, broj: 02-45-1281/23 od 08.04.2024. godine i prvostepeno rješenje Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, broj: 03-02-08-20102-17/21 od 20.03.2023. godine i obavezan tuženi da tužitelju u roku od 30 dana naknadi troškove upravnog spora u iznosu od =240,00 KM, dok je tužiteljev zahtjev za naknadu troškova u preostalom dijelu odbijen kao neosnovan.

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi organ osporava zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog povrede federalnog zakona i to Zakona o upravnom postupku i Zakona o notarima. U zahtjevu je navedeno da su u pobijanoj presudi Kantonalnog suda pogrešno i paušalno cijenjene odredbe Krivičnog zakona Federacije BiH u pogledu pravnih posljedica pravne osude što je dovelo do pogrešne odluke, te da nije primijenjena odredba člana 31. stav 1. tačka 4. Zakona o

notarima, kojom je izričito propisano da služba notara prestaje ako bude osuđen za krivično djelo iz člana 26. tačka 5. ovog Zakona počinjeno s umišljajem ili ako mu bude izrečena zabrana daljeg obavljanja službe notara - danom pravomoćnosti sudske odluke, pri čemu je istaknuto da lice koje je u okviru notarske službe osuđeno za krivično djelo nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, te oglašeno krivim po svojim ljudskim, radnim i moralnim kvalitetama nije dostojno ugleda notarske službe, kada se uzmu u obzir obilježja bića krivičnog djela. Uz pozivanje na stanovište Vrhovnog suda Federacije BiH i Kantonalnog suda u Sarajevu u ranije donesenim presudama istaknuto je da je tužitelj iz ovog upravnog spora nesporno oglašen krivim i pravosnažno osuđen za spomenuto krivično djelo sa eventualnim umišljajem, koje se činjenice ne mogu izmijeniti time da mu je izrečena uslovna osuda, kao i da strogost odredbi Zakona o notarima proizilazi iz potrebe za pojačanom pažnjom kada su u pitanju notari, kao lica sa posebnim stručnim znanjem i položenim notarskim ispitom na koje su zakonom prenesena javna ovlaštenja, uz obavezu da spriječe nedoumice i nejasnoće kod stranaka i čuvaju javni interes i interes građana, te se od njih očekuje veći standard pažnje, a što je izraženo i kroz praksu Evropskog suda za ljudska prava, odnosno izraženo stanovište u presudi ESLJP donesenoj u predmetu Tlimenos protiv Grčke predstavka broj 34369/97 od 06.04.2000. godine da države u načelu imaju legitimni interes da neke od počinilaca krivičnih djela isključe iz pojedinih profesija, pa isključenje iz određene profesije mora biti izraz težnje legitimnom cilju i mora imati objektivno i razumno obrazloženje, iako pravo na slobodu profesije nije zajamčeno Konvencijom, a što sve Kantonalni sud u Sarajevu nije cijenio prilikom donošenja pobijane presude. Ukazano je i da se, pored ostalog, uloga notara zasniva na povjerenju i dubokom ubjeđenju građana da će notari vršiti službu na fer i pravičan način tako da krivična djela počinjena od strane notara predstavljaju prijetnju i za samu službu notarijata, čime se dovodi u pitanje kredibilitet notarske profesije što se reflektuje i na čitavo pravosuđe. Slijedom svega izloženog u zahtjevu za vanredno preispitivanje je navedeno da su rješenje tuženog i prvostepenog organa pravilna i zakonita, jer u suprotnom odredbe Zakona o notarima nemaju smisla ni svrhe, te je konačno predloženo da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine ili preinači.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje, tužitelj je, po punomoćniku, osporio navode zahtjeva ukazujući da se radi o trećoj presudi Kantonalnog suda u Sarajevu, te da su već troje sudija tog suda ocijenili predmetna rješenja nezakonitim i poništavali ih; da postupak razrješenja notara nije normiran odredbama Zakona o notarima; da je bez značaja argumentacija koja se odnosi na ljudske i moralne kvalitete, jer takva odredba ne postoji nigdje u bilo kojem zakonu, već se radi o proizvoljnim navodima podnosioca zahtjeva; da se neistinito u zahtjevu navodi da je u pobijanoj presudi konstatovano da je tužitelj „osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 godine“, jer je u obrazloženju presude navedeno da nije sporno da je tužitelj – notar pravosnažnom presudom oglašen krivim za počinjeno krivično djelo nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, te da mu je izrečena uvjetna osuda kojom mu je za krivično djelo nesavjestan rad u službi utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i istovremeno određeno da se ova kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od 2 (dvije) godine od dana pravosnažnosti presude ne učini novo krivično djelo, a što sve ukazuje na malicioznost i pogrešno tumačenje zakona. Osporeno je i pozivanje na ranije donesene presude Vrhovnog suda Federacije BiH u kojim je razmatrana zamjena zatvorske kazne novčanom, a ne pitanje uslovne osude, te istaknuto da je pravilno Kantonalni sud u

Sarajevu svoju odluku zasnovao na odredbi člana 117. stav 2. Krivičnog zakona Federacije BiH, kojim je propisano da pravne posljedice osude ne mogu nastupiti kad je za krivično djelo učinitelju izrečena novčana kazna, sudska opomena ili uvjetna osuda ili kad je učinitelj oslobođen kazne, što proizilazi i iz odredbe člana 59. istog Zakona gdje je decidno navedeno da je uslovna osuda mjera upozorenja, pa je zbog svega navedenog predloženo da se zahtjev odbije.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga :

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je prvostepenim rješenjem o prestanku službe notara Ministarstva pravde i uprave Kantona Sarajevo, broj: 03-02-08-20102-17/21 od 20.03.2023. godine tačkom 1. utvrđeno da notaru P.DŽ. prestaje po sili zakona služba notara danom pravosnažnosti presude Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 K 684911 20 K 2 od 15.07.2020. godine, dana 04.03.2021. godine, dok je tačkom 2. konstatovano da prestankom službe notara P.DŽ. gubi ovlaštenje da nosi službeni naziv notar; da je tužiteljev prigovor izjavljen protiv navedenog prvostepenog rješenja odbijen kao neosnovan rješenjem Federalnog ministarstva pravde Sarajevo, broj: 02-45-1281/23 od 08.04.2024. godine; da su ova rješenja donesena u trećem po redu postupku, budući su ranija 2 (dva) prvostepena i 2 (dva) drugostepena rješenja poništena ranijim presudama Kantonalnog suda u Sarajevu. Rješenje o prestanku službe notara i osporeno rješenje tuženog zasnovani su na odredbama člana 31. stav 1. tačka 4. u vezi sa članom 26. tačka 5. Zakona o notarima kojim je propisano da služba notara prestaje ako notar bude osuđen za krivično djelo iz člana 26. tačka 5. ovog Zakona počinjeno s umišljajem - danom pravosnažnosti sudske odluke, a u članu 26. tačka 5. navedena su krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, protiv službene ili druge dužnosti ili druga krivična djela izvršena s umišljajem.

Prvostepeno rješenje zasnovano je na činjenici da je notar P.DŽ. pravosnažnom presudom Općinskog suda u Sarajevu, broj: 65 0 K 684911 20 K 2 od 15.07.2020. godine osuđen za krivično djelo nesavjestan rad u službi, s eventualnim umišljajem kao oblikom krivnje, kojom presudom mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i istovremeno određeno da se ova kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od 2 (dvije) godine od dana pravosnažnosti ove presude ne učini novo krivično djelo čime su ispunjeni uslovi iz člana 31. stav 1. tačka 4. u vezi sa članom 26. tačka 5. Zakona o notarima za prestanak službe notara, a što je tuženi, kao drugostepeni organ, u postupku po tužiteljevom prigovoru izjavljenom protiv prvostepenog rješenja, cijenio pravilnim, cijeneći pri tome i da se počinjeno krivično djelo razgraničava od običnog zanemarivanja službene dužnosti koje bi predstavljalo povredu kako službene tako i radne dužnosti, te da su notarima shodno Zakonu o notarima, povjerena javna ovlaštenja, uz obavezu da čuvaju javni interes i interes građana, da krivično djelo notara dovodi u sumnju kredibilitet notarske profesije, te da činjenica da mu je izrečena uslovna osuda nema uticaja na drugačije rješavanje jer predstavlja samo blagodet (pogodnost) za osuđenog u pogledu načina izvršenja zatvorske kazne.

Prvostepeni sud je, rješavajući po tužiteljevoj tužbi podnesenoj protiv osporenog rješenja tuženog organa, tužbu uvažio, te osporeno i prvostepeno rješenje poništio, jer

je cijenio osnovanim navode tužbe da su osporeno rješenje tuženog i prvostepeno rješenje doneseni na osnovu pogrešne primjene materijalnog prava, odnosno nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Razloge za takvu odluku prvostepeni sud nalazi u odredbi člana 117. Krivičnog zakona Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/2003 do 31/2023), kojim je propisano da osude za određena krivična djela mogu imati za pravnu posljedicu prestanak ili gubitak određenih prava ili zabranu sticanja određenih prava (stav 1.), da pravne posljedice osude ne mogu nastupiti kad je za krivično djelo učinitelju izrečena novčana kazna, sudska opomena ili uslovna osuda ili kad je učinitelj oslobođen kazne (stav 2), te da se pravne posljedice osude mogu propisati samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su propisane (stav 3.) cijeneći da iz citirane odredbe proizlazi da je Zakonom određeno da pravne posljedice osude ne mogu nastupiti kada je za krivično djelo učinitelju izrečena uslovna osuda, te da Zakon o notarima predviđa nastupanje pravnih posljedica samo u slučaju osude na kaznu zatvora kako to propisuje odredba člana 26. Zakona o notarima Federacije BiH. Pri tome je prvostepeni sud cijenio i da su kazne propisane glavom VII Krivičnog zakona Federacije BiH, gdje je odredbom člana 41. KZ FBiH propisano da se počinitelju krivičnog djela koji je kriv mogu izreći: a) kazna zatvora, b) kazna dugotrajnog zatvora i c) novčana kazna, dok su glavom VIII propisane mjere upozorenja (član 59. KZ FBiH) i to sudska opomena i uslovna osuda, te da je odredbom člana 60. stav 2. KZ FBiH propisano da je svrha uslovne osude da se učinitelju krivičnog djela uputi upozorenje uz prijetnju kaznom kojim se omogućava ostvarivanje svrhe krivičnopravnih sankcija izricanjem kazne bez njezina izvršenja kad izvršenje kazne nije prijeko potrebno radi krivičnopravne zaštite, pa je cijenio da su pravne posljedice osude, po svojoj pravnoj prirodi, posebna krivičnopravna mjera, te da proizlazi da je ta krivičnopravna mjera tužitelju izrečena suprotno zabrani iz člana 117. Krivičnog zakona FBiH, pa je odlučio kao u izreci presude i poništio osporeno i prvostepeno rješenje.

Međutim, imajući u vidu naprijed izloženo stanje spisa, ovaj Sud cijeni da se ovakva odluka prvostepenog suda ne može prihvatiti kao pravilna i zakonita.

Naime, prestanak službe notara regulisan je odredbom člana 31. Zakona o notarima („Službene novine Federacije BiH, broj: 45/02 i 30/16) u čijem je članu 1., pored ostalog, tačkom 4. propisano da služba notara prestaje ako notar bude osuđen za krivično djelo iz člana 26. tačka 5. ovog Zakona počinjeno s umišljajem ili ako mu bude izrečena zabrana daljeg obavljanja službe notara - danom pravosnažnosti sudske odluke.

U predmetnom slučaju tužitelj je pravosnažnom presudom Općinskog suda u Sarajevu, broj: 65 0 K 684911 20 K 2 od 15.07.2020. godine osuđen za krivično djelo nesavjestan rad u službi, s eventualnim umišljajem kao oblikom krivnje, čime su, kako to pravilno cijene tuženi i prvostepeni organ, ispunjeni uslovi iz člana 31. stav 1. tačka 4. u vezi sa članom 26. tačka 5. Zakona o notarima za prestanak službe notara.

Činjenica da je za navedeno krivično djelo tužitelju, kao optuženom, izrečena uslovna osuda, a ne „efektivna“ kazna zatvora u trajanju od 1 godinu koja je utvrđena u krivičnom postupku, suprotno stanovištu prvostepenog suda i tvrdnjama tužitelja, ne utiče na drugačiju odluku, obzirom na to da odredba člana 31. stav 1. tačka 4. Zakona o notarima za prestanak službe notara ne predviđa izrečene kazne, već osudu za

krivično djelo iz člana 26. tačka 5. ovog Zakona počinjeno s umišljajem, a koji uslov je u konkretnom slučaju ispunjen.

Zbog navedenog nema mjesta primjeni odredbi člana 117. stav 2. i člana 59. Krivičnog zakona FBiH kako to cijeni prvostepeni sud, a koje se odnose na pravne posljedice osude. Ovo iz razloga što prestanak službe notara nastupa po sili zakona danom pravosnažnosti krivične presude u slučaju osude za krivično djelo iz člana 26. tačka 5. ovog Zakona počinjeno s umišljajem, kako je decidno navedeno u spomenutoj odredbi Zakona o notarima, zbog čega se ne može prihvatiti stav prvostepenog suda da je „krivičnopravna mjera tužitelju izrečena suprotno zabrani iz člana 117. Krivičnog zakona FBiH“, jer upravni organi u predmetnom slučaju nisu tužitelju izrekli krivičnopravnu mjeru, već su u skladu sa izričitom zakonskom odredbom konstatovali prestanak službe notara po sili zakona sa danom pravosnažnosti presude Općinskog suda u Sarajevu, broj: 65 0 K 684911 20 K 2 od 15.07.2020. godine. Pri tome prvostepeni sud, odlučujući na način kako je to učinjeno, potpuno zanemaruje stav 3. navedenog člana 117., prema kojem se pravne posljedice osude mogu propisati samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su propisane, a u ovom predmetu se radi upravo o takvoj situaciji da su za notara koji bude osuđen za krivična djela navedena u članu 26. tačka 5. propisane pravne posljedice u vidu prestanka službe notara Zakonom o notarima (član 31. stav 1. tačka 4.).

Neosnovani su navodi odgovora na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke da postupak razrješenja notara nije normiran odredbama Zakona o notarima, jer su odredbom člana 32. u stavu 1. propisani razlozi za razrješenje, dok je stavovima 2. i 3. regulisan postupak razrješenja notara, ali u ovom upravnom sporu nije cijenjena procedura razrješenja (jer nije doneseno rješenje o razrješenju), već ocjena zakonitosti rješenja o prestanku službe notara po sili zakona, a zbog čega su ovi navodi bez značaja za odlučivanje, kao i prigovori koji se odnose na interpretaciju određenih dijelova krivične presude od strane podnosioca zahtjeva - tuženog ministarstva, jer je ovaj sud već izložio tačnu sadržinu krivične presude i svoj stav o značaju uslovne osude, pa interpretacije koje su djelimično drugačije od sadržine same izreke krivične presude nisu bile opredjeljujuće za odluku o osnovanosti zahtjeva za vanredno preispitivanje.

Tačno je, na šta se takođe ukazuje u odgovoru na zahtjev, da je u ranije donesenim presudama Vrhovnog suda Federacije BiH na koje se poziva podnositelj zahtjeva razmatrano pitanje zamjene zatvorske kazne novčanom, a ne pitanje uslovne osude, ali ni to nije bilo od uticaja na odlučivanje, a stav iz tih ranijih presuda samo pokazuje konzistentnost ovog Suda u odlučivanju po pitanju dosljedne primjene zakonskih odredbi tačno onako kako iste glase, a u ovom konkretnom slučaju odredba Zakona o notarima decidno propisuje prestanak službe notara po sili zakona ako bude osuđen za krivično djelo iz člana 26. tačka 5. ovog Zakona počinjeno s umišljajem.

Tačne su tvrdnje tužitelja da odredbe koja se odnose na ljudske i moralne kvalitete, ne postoje u Zakonu o notarima, osim što je odredbom člana 30. stav 3. propisano polaganje službene zakletve kojom se notar, pored ostalog, zaklinje da će službu notara obavljati savjesno. Pitanja etičkog kodeksa u obavljanju notarske službe regulisana su Statutom notarske komore koji u članu 7. propisuje osnovna načela notarske etike i čijim je stavom 1. propisano da notar obavlja službu savjesno i pošteno u skladu sa zakonima FBiH i BiH, u stavu 3. da pri obavljanju svog poziva notar mora

svojim znanjem i ponašanjem zadobiti i učvrstiti povjerenje stranaka, te stavom 4. da je notar dužan savjesno ispunjavati dužnosti koje proizilaze iz notarske službe, te čuvati ugled notarijata. Međutim, neovisno o činjenici da Zakon o notarima daje samo okvir etičkog obavljanja službe, kroz obavezu da se ista obavlja savjesno, ovaj Sud navode podnositelja zahtjeva (da strogost odredbi Zakona o notarima proizilazi iz potrebe za pojačanom pažnjom jer se radi o licima na koja su zakonom prenesena javna ovlaštenja, od kojih se očekuje veći standard pažnje, uz obavezu čuvanja javnog interesa i interesa građana, uz ukazivanje na praksu Evropskog suda za ljudska prava po pitanju legitimnog interesa države da neke od počinitelja krivičnih djela isključe iz određene profesije) ne vidi kao proizvoljne i maliciozne, jer tim navodima podnositelj zahtjeva iznosi svoj stav na način koji je za ovaj Sud prihvatljiv imajući u vidu da se radi o Federalnom ministarstvu pravde, koje, prema odredbi člana 130. Zakona o notarima, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog Zakona i nadzor nad radom notara u vršenju službe, te imajući u vidu ulogu i djelokrug rada ovog ministarstva prema Zakonu o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.

Obzirom da su organi uprave na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja (čiju pravilnost ovaj Sud ne može cijeniti po podnesenom zahtjevu za vanredno preispitivanju sudske odluke u smislu odredbe člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima) pravilno primijenili materijalno pravo to je, po ocjeni ovog Suda, pravilno i zakonito osporeno rješenje tuženog, kao i rješenje prvostepenog organa, pa kako je donošenjem pobijane presude prvostepeni sud povrijedio federalni zakon, to je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, riješeno kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Hodžić Merhunisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Vuković Josip, s.r.